

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.002.03.2021

Paweł Marchela
Burmistrz Miasta Węgrowa
Urząd Miejski w Węgrowie
Rynek Mariacki 16, 07-100 Węgrów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/044 – Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym w ramach realizacji Programu „Senior+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Węgrowie (dalej: Urząd) Rynek Mariacki 16, 07-100 Węgrów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Marchela, Burmistrz, od 23 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Krzysztof Wyszogrodzki, Burmistrz Miasta Węgrowa, 26 listopada 2014 – 22 listopada 2018
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polityka senioralna realizowana przez gminę. 2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i w umowach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020. Dla realizacji celu kontroli wykorzystane zostaną także informacje i dokumenty sporządzone przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Anna Rżysko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/19/2021 z 04.02.2021 r.

(akta kontroli t. 1, str. 1)

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Na terenie Węgrowa osoby starsze miały zapewnioną pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania³ oraz umieszczenia w domu pomocy społecznej⁴. Od 2020 r. uruchomiono także Dzienny Dom „Senior+”⁵, z którego mogli korzystać seniorzy nie wymagający stałej opieki. Pozytywnie należy ocenić, że wymienione formy pomocy były w miarę szybko dostępne. Średni okres oczekiwania na realizację ww. świadczeń w 2020 r. wyniósł odpowiednio: 10, 8 i 5 dni. Na pozytywną ocenę zasługuje również wdrożenie i realizacja programu „Węgrowa Karta Seniora”.

Na terenie Węgrowa seniorom nie świadczone pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych⁶, pobytu w mieszkaniach chronionych⁷ oraz w rodzinnych domach pomocy⁸. Konsekwencją braku rodzinnego domu pomocy było kierowanie seniorów wymagających stałej opieki do instytucjonalnych form pomocy (domów pomocy społecznej).

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Węgrów na lata 2018-2025⁹ (dalej: Strategia) poprzez niewskazanie jej ram finansowych oraz oczekiwanych wskaźników realizacji, a także nieokreślenie terminów i sposobu sporządzania sprawozdań służących ocenie stanu zaawansowania działań przyjętych w Strategii i osiągniętych rezultatów. Powyższe może wskazywać na formalny charakter tego dokumentu.

Ponadto, nieprawidłowości dotyczyły realizacji zadania dotyczącego utworzenia Dziennego Domu „Senior+” określonego w porozumieniu nr 32/MI/2019 z 7.05.2019 r. zawartego z Wojewodą Mazowieckim, tj:

- niezgłoszenia potrzeby zawarcia aneksu do porozumienia w związku ze zwiększonymi kosztami realizacji zadania publicznego;
- niesporządzenia trwałego opisu na dokumentach księgowych, zawierającego informacje z jakich środków wydatkowano kwotę oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów lub usług;
- niezłożenia rozliczenia z inwestycji dofinansowanej z budżetu państwa;
- nieterminowego złożenia sprawozdania z trwałości realizacji zadania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Polityka senioralna realizowana przez gminę.

1.1. Liczba ludności na terenie Węgrowa na dzień 31 grudnia roku 2018, 2019 i 2020 wyniosła odpowiednio: 12 672, 12 583 i 12 452 osoby. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku wyniosła odpowiednio 2735,

² NIK formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, ze zm.), dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁴ Art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

⁵ Jako ośrodek wsparcia zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

⁶ Art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

⁷ Art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

⁸ Art. 52 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

⁹ Przyjęta uchwałą nr XLIX/294/2018 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 25 września 2018 r.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

2824 i 2843 osoby. Mimo, że liczba mieszkańców zmniejszyła się z 12 672 osób do 12 452 osób (o 220 osób), to liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła z 2735 osób do 2843 osób (o 108 osób)¹¹. Sytuacja demograficzna na terenie Węgrowa uległa pogorszeniu biorąc pod uwagę, że udział procentowy osób starszych w stosunku do ogółu mieszkańców wzrósł z 21,6% do 22,8%.

(akta kontroli t. 1, str. 76)

1.2. W okresie objętym kontrolą nie sporządzono diagnozy sytuacji osób starszych jako odrębnego dokumentu. Diagnoza problemów społecznych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Węgrów na lata 2018-2025* również nie odnosiła się bezpośrednio do sytuacji osób starszych. Diagnoza w Strategii zawierała odniesienie do przyczyn udzielania pomocy społecznej i sytuacja osób starszych rozpatrywana była w kontekście długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

(akta kontroli t. 1, str. 125-127, 353-354)

1.3. W latach 2017-2020 dominującą formą pomocy osobom starszym na terenie Węgrowa była pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania – z pomocy tej skorzystało odpowiednio 26, 24, 29 i 30 osób. Ponadto, osobom starszym świadczone pomoc poprzez umieszczenia w domu pomocy społecznej – w latach 2017-2020 tej formy pomocy udzielono odpowiednio 11, dziewięciu, ośmiu i 10 osobom. Od 2020 r. osoby starsze mogły korzystać z Dziennego Domu „Senior+” – wsparciem placówki „Senior+” objętych było 16 osób. Na terenie Węgrowa nie świadczone pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, rodzinnych domów pomocy społecznej oraz w formie udostępnienia mieszkania chronionego. Burmistrz wyjaśnił, że specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób starszych oraz pobyt w mieszkaniu chronionym nie były realizowane, gdyż nie stwierdzono zapotrzebowania na nie. W przypadku mieszkania chronionego problemem był także deficyt mieszkaniowy na terenie Węgrowa. W zakresie utworzenia rodzinnego domu pomocy głównym problemem był przede wszystkim brak chętnych do prowadzenia takiej formy pomocy.

(akta kontroli t. 1, str. 351, 359)

W latach 2018-2020 średni czas oczekiwania na realizację poszczególnych świadczeń wyniósł:

- domy pomocy społecznej – odpowiednio: 18 dni, 24 dni i 10 dni;
- usługi opiekuńcze – odpowiednio: 7 dni, 11 dni i 8 dni;
- Dzienny Dom „Senior+” – w 2020 r. 5 dni

(akta kontroli t. 2, str. 390)

Ponadto, w Strategii jako deficytowy obszar wskazano brak całodobowej placówki dla osób starszych. Burmistrz wyjaśnił, że utworzenie tego typu placówki zostało wpisane w Strategii jako zadanie na przyszłość, bez sprecyzowania szczegółowego terminu jego realizacji. Utworzenie domu pomocy społecznej na terenie Węgrowa wiąże się z wysokimi kosztami, które gmina musiałaby ponieść oraz ograniczonymi zasobami lokalowymi.

(akta kontroli t. 1, str. 354-355)

---

¹¹ Na podstawie opracowania Głównego Urzędu Statystycznego: „Ludność. Stan i struktura oraz naturalny w przekroju terytorialnym w 2018 r. Stan w dniu 31.XII.”; „Ludność. Stan i struktura oraz naturalny w przekroju terytorialnym w 2019 r. Stan w dniu 31.XII.”; „Ludność. Stan i struktura oraz naturalny w przekroju terytorialnym w 2020 r. Stan w dniu 31.XII.”

1.4. O możliwości skorzystania z pomocy seniorzy informowani byli przede wszystkim za pośrednictwem stron internetowych¹². Na stronie Urzędu dostępne były informacje w zakresie Węgrowskiej Karty Seniora takie jak: informacje odnośnie samego programu, osób które mogą z niego skorzystać, procedury wydania karty oraz dane kontaktowe. Ponadto, w zakładce zamieszczono aktualną listę partnerów programu oraz zaproszenie dla przedsiębiorców do przystąpienia do programu zniżek dla seniorów.

Na stronie CPS można było pobrać informacje dotyczące rodzajów pomocy świadczonej przez CPS oraz rejonów opiekuńczych. Wśród wymienionych form pomocy, obok pomocy finansowej (zasiłków) wymieniono także usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz umieszczenie w domu pomocy społecznej. Ponadto, opisano podstawę prawną przyznania świadczenia z pomocy społecznej, zdefiniowano pojęcia takie jak rodzina czy dochód oraz opisano zakres współdziałania pracownika socjalnego z osobą i rodziną korzystającą z pomocy. Na stronie dostępny był także wykaz rejonów opiekuńczych (łącznie sześć) ze wskazaniem ulic oraz imienia, nazwiska i numeru telefonu pracownika socjalnego odpowiedzialnego za dany rejon. Ponadto, na stronie CPS dostępne były dokumenty związane z funkcjonowaniem Dniennego Domu „Senior+”: ogłoszenie o naborze uczestników, wnioski o przyjęcie do Domu, kwestionariusz zgłoszeniowy, zaświadczenie o stanie zdrowia oraz zgody na przetwarzanie danych osobowych.

(akta kontroli t. 1, str. 375)

Ponadto, informacje o możliwych formach uzyskania wsparcia przekazywane były przez pracowników socjalnych w bezpośrednich kontaktach z seniorami. W związku z prowadzonym naborem do Dniennego Domu „Senior+” kampania informacyjna prowadzona była także poprzez ogłoszenia w lokalnych parafiach czy w lokalnej telewizji kablowej. Informacje zamieszczone były także w lokalnej prasie oraz lokalnym radio. Po uruchomieniu Domu, założono konto na Facebooku, gdzie publikowano informacje o bieżącej działalności Domu¹³.

(akta kontroli t. 1, str. 360, 373-374)

1.5. W okresie objętym kontrolą, plan finansowy z przeznaczeniem na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (art. 50 ustawy o pomocy społecznej) wynosił odpowiednio: 179,1 tys. zł, 198,0 tys. zł i 189,4 tys. zł. Wykonanie planu finansowego wyniosło: 163,8 tys. zł (91,5% planu), 167,8 tys. zł (84,7% planu) i 175,9 tys. zł (92,9% planu).

Plan finansowy związany z umieszczeniem osób w domu pomocy społecznej wyniósł odpowiednio: 268,1 tys. zł, 248,6 tys. zł i 276,2 tys. zł. Wydatki wyniosły: 263,6 tys. zł (98,3% planu), 238,5 tys. zł (95,9% planu) i 276,2 tys. zł (100% planu).

(akta kontroli t. 1, str. 376)

Kwoty wydatków związanych z usługami opiekuńczym w miejscu zamieszkania¹⁴ oraz umieszczeniem osób w domach pomocy społecznej¹⁵ zaplanowane w projekcie planu finansowego CPS uwzględniano w pełnej wysokości w uchwałach Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Węgrowa na dany rok¹⁶.

(akta kontroli t. 1, str. 377-378, 403-404, 423, 425, 468-469, 487, 489, 521-522)

¹² Strony Urzędu Miejskiego w Węgrowie (<https://www.wegrow.com.pl/>) i strony Centrum Pomocy Społecznej (<http://cps.wegrow.pl/>).

¹³ <https://www.facebook.com/Dzienny-Dom-Senior-w-W%C4%99growie-102682154660920>.

¹⁴ Rozdział 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

¹⁵ Rozdział 85214 § 4330 – Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego.

¹⁶ Uchwała Nr XL/227/2017 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Węgrowa na rok 2018; uchwała Nr IV/17/2018 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Węgrowa na rok 2019; uchwała nr XVIII/108/2019 Rady Miejskiej Węgrowa z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Węgrowa na rok 2020.

W związku z uruchomieniem w 2020 r. Dziennego Domu „Senior+” zaplanowane zostały środki na jego funkcjonowanie w wysokości 225,1 tys. zł. Ostateczne wydatki zaprezentowane zostały w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli t. 1, str. 522)

1.6. W latach 2018 – 2020 z pomocy w formie usług opiekuńczych korzystało odpowiednio: 24, 29 i 30 seniorów. Średni miesięczny koszt za jedną osobę wyniósł odpowiednio: 655 zł, 423 zł, 564 zł.

W tym samym okresie, w domach pomocy społecznej umieszczono odpowiednio: dziewięć, osiem i 10 seniorów. Średni miesięczny koszt pobytu w DPS jednej osoby wyniósł odpowiednio: 2292 zł, 2595 zł oraz 2466 zł.

Ponadto, od 2020 r. działalność na terenie Węgrowa rozpoczął Dzienny Dom „Senior+”, z którego skorzystało 16 seniorów. Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby w Domu wyniósł 1183 zł.

(akta kontroli t. 1, str. 351)

Spośród form pomocy wskazanych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, dominującą formą pomocy udzielaną seniorom w Węgrowie, były usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Liczba seniorów kierowanych do DPS corocznie utrzymywała się na podobnym poziomie i wynosiła od trzech do czterech osób. O potrzebie udzielania jak najdłuższej wsparcia seniorom w środowisku wskazano również we wnioskach wynikających z oceny zasobów pomocy społecznej za lata 2018-2019.

(akta kontroli t. 1, str. 232, 305, 351)

1.7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Węgrów na lata 2018-2025 opracowana została firmą zewnętrzną. Strategia została opracowana w oparciu o oceny zasobów pomocy społecznej oraz ankiety przeprowadzone wśród mieszkańców Węgrowa.

(akta kontroli t. 1, str. 78)

W ramach analizy SWOT przeprowadzonej dla problemu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby, w szansach wskazano m.in. utworzenie domu dziennego pobytu w ramach programu „Senior+” oraz środków własnych miasta, korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych, działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Węgrowską Kartę Seniora. Jako zagrożenie dla problemu niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby wskazano m.in. wykluczenie społeczne seniorów oraz brak całodobowej placówki dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych. Ponadto, w deficytach utrudniających rozwiązywanie problemów społecznych wskazano brak ośrodków wsparcia (dziennego pobytu) dla osób starszych.

(akta kontroli t. 1, str. 148-149, 152)

W prognozie zmian w zakresie objętym Strategią wskazano, że efektem podejmowanych działań będzie m.in. tworzenie warunków sprzyjających zaspokajaniu potrzeb osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych oraz ich integracji społecznej i aktywizacji.

(akta kontroli t. 1, str. 151)

Wśród celów strategicznych wyznaczonych w Strategii wymieniono m.in. rozwijanie systemu wsparcia na rzecz osób starszych wymagających opieki i osób samotnych.

W oczekiwanych wskaźnikach realizacji Strategii jako wyznacznik oceny monitorowania Strategii przyjęto liczbę rodzin objętych różnymi formami pomocy przez Centrum Pomocy Społecznej, w tym osób niepełnosprawnych, starszych

i samotnych oraz liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi wraz z ilością godzin świadczonych usług. Nie wskazano jednak wartości docelowej tych wskaźników. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1, str. 154-155)

W Strategii jako działania priorytetowe wskazano aktywizację rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym oraz zapewnienie odpowiednich form opieki osobom starszym i samotnym. Wyznaczono następujące kierunki działań wraz ze sposobem ich realizacji:

- udzielenie pomocy materialnej, świadczenie usług opiekuńczych, kierowanie do placówek opiekuńczo-pielęgnacyjnych, zakładów opiekuńczo-leczniczych i domów pomocy społecznej poprzez przyznawanie zasiłków celowych i celowych specjalnych z przeznaczeniem na pokrycie kosztów leczenia, opieki i rehabilitacji, pracę socjalną oraz pomoc w postaci zakupu posiłków;

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych poprzez tworzenie projektów wspierających i promujących działania na rzecz osób starszych i samotnych: pracę socjalną, wsparcie finansowe dla osób samotnych i rodzin seniorów, utworzenie ośrodka wsparcia dziennego pobytu dla osób starszych oraz utworzenie placówki dla osób starszych (samotnych i chorych).

W Strategii wskazano źródła finansowania poszczególnych działań, nie wskazano natomiast ram finansowych. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1, str. 161-162)

Głównym realizatorem wytyczonych w Strategii zadań było Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie. Zgodnie z postanowieniami Strategii, Centrum miało dokonywać cyklicznej aktualizacji diagnozy problemów społecznych, która miała posłużyć do opracowania nowych programów i projektów dotyczących rozwiązywania problemów społecznych. Diagnoza jako rozpoznanie potrzeb społecznych odbywała się poprzez składane corocznie oceny zasobów pomocy społecznej oraz sprawozdania z działalności Centrum.

Strategia nie była aktualizowana ani nie przewidywała sporządzania sprawozdania z realizacji Strategii. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1, str. 156)

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że nie prowadzono odrębnej ewidencji księgowej dla wydatków dokonywanych na realizację Strategii.

(akta kontroli t. 1, str. 366)

1.8. Corocznie oceny zasobów pomocy społecznej sporządzane były przez Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie. Kierownik Centrum przedkładał oceny Przewodniczącej Rady Miejskiej w Węgrowie. Na pismach przekazujących oceny brak było potwierdzenia wpływu do Biura Rady Miejskiej w Węgrowie. W przypadku oceny za 2018 rok, Przewodnicząca Rady Miejskiej w dniu 23 kwietnia 2019 r. zwołała sesję Rady Miejskiej, gdzie jednym z punktów obrad było przyjęcie oceny zasobów pomocy społecznej za 2018 r., co pozwala przyjąć że ocena złożona była zgodnie z terminem wskazanym w art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 rok, ocena przekazana była elektronicznie w dniu 30.04.2020 r. Zwołanie sesji Rady m.in. w celu przyjęcia oceny nastąpiło w dniu 20 maja 2020 r.

Oceny zasobów za poszczególne lata zostały przekazane sejmikowi województwa w ustawowym terminie tj. do 30 czerwca¹⁷.

(akta kontroli t. 1, str. 165, 236-237, 311-312; t. 2, str. 424)

Oceny zasobów pomocy społecznej zawierały elementy wskazane w art. 16a ust. 1-3 ustawy o pomocy społecznej tj. zawierały dane o sytuacji demograficznej i społecznej, dane o korzystających z pomocy i wsparcia, zasoby instytucjonalne pomocy, dane o kadrze jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, informacje o środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej, informacje o współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wnioski. W ocenach wskazywano liczbę mieszkańców według grup wiekowych i płci, z wyszczególnieniem grup wiekowych powyżej 60 roku życia.

(akta kontroli t. 1, str. 166-311)

We wnioskach końcowych ocen wskazano, że wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, co związane było ze starzeniem się społeczeństwa, złym stanem zdrowia seniorów lub brakiem osób zobowiązanych do sprawowania opieki. Zwrócono uwagę na możliwy wzrost zapotrzebowania na opiekunki domowe w kolejnych latach. Wskazano również, że utworzenie Dziennego Domu „Senior+” pozwoliło na wypełnienie luki w systemie opieki nad osobami starszymi.

(akta kontroli t. 1, str. 232, 305)

1.9. W 2015 roku Rada Miejska Węgrowa przyjęła program „Węgrowska Karta Seniora”¹⁸. Głównym celem programu było wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia poprzez stworzenie i rozwijanie systemu promocji, ulg i rabatów oferowanych przez jednostki organizacyjne Węgrowa oraz partnerów programu. Program miał na celu m.in. zwiększenie dostępności do dóbr kultury oraz zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych. Program oferował np. 50% zniżki do kina czy zajęć organizowanych w Węgrowskim Ośrodku Kultury, do sprzętu wodnego udostępnianego na obiekcie Zalew nad Liwcem. W latach 2018-2020 do Urzędu wpłynęło 205 wniosków o wydanie Karty. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

(akta kontroli t. 1, str. 346-348, t. 2, str. 112)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Węgrowa na lata 2018-2025 nie zawierała ram finansowych. Zawierała tylko źródła finansowania¹⁹, co jest niezgodne z art. 16b ust. 2 pkt c ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Za przygotowanie projektów uchwał rady gminy odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta Węgrowa (art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁰).

Burmistrz wyjaśnił, że brak ram finansowych był wynikiem tego, że w wielu przypadkach trudno było na dzień sporządzania Strategii określić maksymalne kwoty środków finansowych przeznaczonych na poszczególne działania. NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 16b ust. 2 pkt c ustawy o pomocy społecznej strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności

¹⁷ Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

¹⁸ Program przyjęty Uchwałą nr IX/45/2015 z dnia 22 czerwca 2015 r.

¹⁹ Np. Budżet Miasta, Budżet Państwa.

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 713, ze zm.

określenie sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych. Mimo, że ustawodawca nie zdefiniował pojęcia ram finansowych to nie można uznać podania źródeł finansowania za spełnienie wymogu ustawowego. W opracowaniach tematycznych podkreśla się, że obowiązek określenia ram finansowych wskazuje na konieczność zapewnienia strategiom rozwiązywania problemów społecznych środków na realizację przyjętych w niej działań. Dlatego też ramy finansowe powinny określać co najmniej maksymalne kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań przewidzianych w Strategii²¹.

(akta kontroli t. 1, str. 354)

2. W Strategii nie określono jej oczekiwanych wskaźników realizacji. W części strategicznej w pkt 4.4. zatytułowanym „Oczekiwane wskaźniki realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Węgrowie” wymieniono jedynie jakie rodzaje danych będą brane pod uwagę przy ocenie realizacji Strategii (np. liczba osób objętych usługami opiekuńczymi). Nie wskazano natomiast wartości odniesienia ani wartości docelowych, co z kolei uniemożliwia ocenę realizacji i zaawansowania poszczególnych działań przyjętych w Strategii.

Nie określono również sposobu monitorowania i oceny Strategii. W części strategicznej w pkt 4.6. zatytułowanym „Monitorowanie i ocena Strategii” nie zawarto zapisów dotyczących sporządzania sprawozdań z jej realizacji. Burmistrz wyjaśnił, że można uznać, że takimi sprawozdaniami były informacje zawarte w ocenie zasobów pomocy społecznej, sprawozdaniach MRiPS oraz sprawozdaniach z działalności Centrum Pomocy Społecznej. NIK zwraca jednak uwagę, że ww. dokumenty nie stanowiły sprawozdań z realizacji Strategii. Nie były także wymienione w treści samej Strategii. Brak sporządzania sprawozdań z realizacji Strategii utrudniał weryfikację działań już zrealizowanych, jak i analizę potrzeby ewentualnej aktualizacji Strategii w przypadku zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych czy potrzeb i oczekiwań społecznych.

(akta kontroli t. 1, str. 156)

OCENA CZĄSTKOWA

W Węgrowie osobom starszym świadczone pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz umieszczenia w domu pomocy społecznej. Ponadto, od 2020 r. seniorzy mogli korzystać z utworzonego Dziennego Domu „Senior+” – na 30 miejsc utworzonych skorzystało 16 osób. Utworzenie i rozpoczęcie działalności Dziennego Domu „Senior+” nakierowane było do tej części seniorów, którzy nie wymagają jeszcze stałej opieki w codziennym funkcjonowaniu. Jako pozytywne NIK ocenia także krótki czas oczekiwania na realizację przyznanej formy pomocy (od 5 do 10 dni) oraz przyjęty program „Węgrowska Karta Seniora”.

W Węgrowie nie świadczone pomocy poprzez pobyt w mieszkaniu chronionym czy rodzinnym domu pomocy. Ponadto, w przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nie określono ram finansowych, oczekiwanych wskaźników jej realizacji oraz nie sporządzano sprawozdań co uniemożliwiało lub utrudniało ocenę zaawansowania poszczególnych działań przyjętych w Strategii.

²¹ Makuch Marta, Moroń Dorota – „Ramy finansowe gminnych i powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych – prawo i praktyka” (opublikowano: Samorząd Terytorialny 2015/1-2/133-143).

2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskiwanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków określonych w Programie „Senior+” i w umowach.

Opis stanu faktycznego

2.1. Miasto Węgrów złożyło ofertę w ramach Programu „Senior+” - edycja 2019 r. w terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie²². Oferta została przygotowana przez pracowników Urzędu. Oferta spełniała wymogi formalne tj. została złożona przez podmiot uprawniony, w terminie określonym w ogłoszeniu o konkursie, na formularzu określonym w ogłoszeniu o konkursie, została podpisana przez osoby uprawnione do reprezentowania Miasta w sprawach majątkowych, wypełniono ofertę we wszystkich polach oraz załączono wymagane załączniki. Zapewniono także wymagany wkład finansowy środków własnych (minimum 20% wartości dla zadań realizowanych w ramach modułu 1).

Zakres rzeczowy zadania określonego w ofercie dotyczył utworzenia i wyposażenia 30 miejsc w Dziennym Domu „Senior+” w Węgrowie. Działania w ramach tworzenia placówki obejmowały przebudowę budynku oraz dostosowanie pomieszczeń do potrzeb oraz możliwości osób niepełnosprawnych. Oferta została podpisana przez Burmistrza oraz Skarbnika. Do oferty dołączono wymagany program inwestycji, zgodny ze wzorem zamieszczonym na stronie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej: MUW).

(akta kontroli t. 2, str. 2-13)

W dniu 15.01.2019 r. MUW wezwał Burmistrza do złożenia korekty oferty poprzez szczegółowy opis planowanych działań znajdujących odzwierciedlenie w harmonogramie i kosztorysie oferty (pkt II.7.), szczegółowy harmonogram spójny z opisem działań i kosztorysem (pkt II.8.), pogrupowanie kosztów według rodzaju robót i wyposażenia (pkt III.1.) oraz skorygowanie programu inwestycji tak, aby harmonogram rzeczowo-finansowy był spójny z opisem działań, harmonogramem i kosztorysem oferty.

(akta kontroli t. 2, str. 14-15)

W terminie wyznaczonym przez MUW, złożono korektę oferty wraz z korektą programu inwestycji. Korekta oferty oraz programu inwestycji została dokonana w zakresie wskazanym przez MUW.

Łączny koszt zadania oszacowano na kwotę 700 tys. zł. Miasto Węgrów wnioskowało o dotację w wysokości 300 tys. zł (42,86% łącznych kosztów realizacji zadania), w tym 230 tys. zł na utworzenie placówki „Senior+” oraz 70 tys. zł na jej wyposażenie. Koszty wskazane w ofercie były kosztami kwalifikowalnymi zadania zgodnie z pkt VI.6 Programu „Senior+”.

(akta kontroli t. 2, str. 16-33)

W 2020 r. Miasto Węgrów złożyło ofertę na realizację zadania w module 2 Programu „Senior+” polegającego na zapewnieniu funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”. W dniu 17.01.2020 r. MUW wezwał Burmistrza do dokonania korekty ofert. Korekta oferty została sporządzona w terminie i w zakresie wskazanym przez MUW.

(akta kontroli t. 2, str. 166-202)

2.2. W wyniku ogłoszenia o wynikach konkursu w ramach Programu „Senior+” - edycja 2019, Miasto Węgrów otrzymało dotację w kwocie 300 tys. zł. Oświadczenie

²² Zgodnie z ogłoszonym otwartym konkursem ofert w ramach Programu „Senior+” – edycja 2019 r., termin składania ofert upływał 4 stycznia 2019 r.

o przyjęciu dotacji zostało przesłane drogą elektroniczną w terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie. Oświadczenie zostało podpisane przez Burmistrza Miasta oraz Skarbnika Miasta.

(akta kontroli t. 2, str. 34, 36)

Porozumienie pomiędzy Miastem Węgrowem a Wojewodą Mazowieckim zostało zawarte w dniu 7 maja 2019 r.²³. Zgodnie z jego postanowieniami Miasto otrzymało dotację w kwocie 300 tys. zł na realizację zadania publicznego „Utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu Senior+”. Termin realizacji zadania określono od 1.03.2019 r. do 31.12.2019 r. Do umowy załączono m.in. ofertę realizacji zadania publicznego oraz program inwestycji. W trakcie realizacji umowy nie zawierano aneksów do niej.

(akta kontroli t. 2, str. 40-68)

Dwunastego maja 2020 r. Miasto Węgrów zawarło z Wojewodą Mazowieckim porozumienie nr 54/MII/2020 obejmujące dofinansowanie na zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+”.

(akta kontroli t. 2, str. 206-230)

2.3. Wydatki na utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” w 2019 r., zgodnie ze złożonym sprawozdaniem z realizacji zadania publicznego wyniosły 877 170 zł, w tym dofinansowanie ze środków z Programu wyniosło 300 000 zł (34,2%). Rzeczywiste wydatki poniesione na utworzenie placówki „Senior+” wyniosły 977 203 zł.

Burmistrz wyjaśnił, że w sprawozdaniu wykazano rodzaje wydatków, które były określone w kosztorysie i objęte dofinansowaniem. Nie wykazano natomiast wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem dokumentacji projektowej²⁴, wydatków poniesionych na nadzór inwestorski²⁵, wydatków związanych z budową przyłącza²⁶ oraz wydatków wynikających z robót dodatkowych i uzupełniających²⁷.

Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 2, str. 69-79)

Urząd zrealizował wszystkie wydatki przewidziane w kosztorysie. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. Nie wystąpiły przesunięcia w zakresie wydatkowania środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu.

(akta kontroli t. 2, str. 71, 89-105)

Urząd w ramach realizacji zadania przeprowadził jedno postępowanie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na realizację zadania *Przebudowa budynku, wyposażenie i dostosowanie pomieszczeń do potrzeb Domu Dziennego Pobytu „Senior+”*. Postępowanie zostało przeprowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁸. Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych, opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń. W sposób prawidłowy określono datę składania ofert przez oferentów. Burmistrz powołał komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia²⁹. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób

²³ Porozumienie Nr 32/MI/2019.

²⁴ Faktura 6/05/2019 na kwotę 34 400 zł.

²⁵ Faktura 147/2019 na kwotę 6150 zł.

²⁶ Faktura 0269/T/2019 na kwotę 13 299 zł.

²⁷ Na łączną kwotę 46 143 zł.

²⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej upzp.

²⁹ Zgodnie z art. 19-21 oraz art. 18 ust. 2 upzp.

prawidłowy złożyły oświadczenia o braku okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 uzp. Zamawiający w sposób prawidłowy określił kryteria oceny ofert³⁰. W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego został wybrany wykonawca, którego oferta była najkorzystniejsza. W dniu 02.08.2019 r. z wybranym wykonawcą zawarto umowę na kwotę 877 150 zł dotyczącą realizacji ww. zadania³¹.

(akta kontroli t. 2, str. 114-120)

Urząd prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową z zastosowaniem wyodrębnionego zadania w Rozdziale 85295 § 6050.

(akta kontroli t. 2, str. 79, 112)

Dowody księgowe ujęte w wyodrębnionej ewidencji księgowo-finansowej oraz wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania nie zawierały trwałego opisu zawierającego informacje z jakich środków wydatkowano kwotę oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów lub usług. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 2, str. 89-105)

2.4. Placówka „Senior+” została utworzona jako Dzienny Dom „Senior+” uchwałą Rady Miasta Węgrów³² i włączona w struktury Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie. Zgodnie z uchwałą, Dom świadczy wsparcie seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Odpłatność za korzystanie z oferty Dziennego Domu „Senior+” uzależniona była od kryterium dochodowego uczestnika – osoby, których dochód nie przekraczał kwoty kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą lub osobę w rodzinie, korzystały z placówki nieodpłatnie.

(akta kontroli t. 2, str. 121-123)

Regulamin organizacyjny Dziennego Domu „Senior+” określał liczbę miejsc w placówce (30), godziny działania (od poniedziałku do piątku w godzinach 8-16) oraz określał zakres świadczonych usług. W 2020 r. z pobytu w Domu skorzystało łącznie 16 osób.

(akta kontroli t. 2, str. 124-131)

Regulamin rekrutacji uczestników do Dziennego Domu „Senior+” określał warunki rekrutacji i udziału w zajęciach realizowanych w placówce. Dokumentem rekrutacyjnym, który należało złożyć ubiegając się o przyjęcie był wypełniony wniosek o przyjęcie³³, wypełniony kwestionariusz zgłoszeniowy³⁴, zaświadczenie o stanie zdrowia od lekarza rodzinnego³⁵ oraz zgoda na przetwarzanie danych osobowych i zezwolenie na rozpowszechnianie wizerunku³⁶. Podstawą przyjęcia do Dziennego Domu była decyzja administracyjna wydana przez Centrum Pomocy Społecznej w Węgrowie, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. W przypadku zgłoszenia się większej liczby uczestników niż przewidziana liczba miejsc, decydowała kolejność zgłoszeń. Załączniki do regulaminu oznaczone były logo Programu „Senior+”.

(akta kontroli t. 2, str. 132-145)

³⁰ 60% - cena, 40% - okres gwarancji.

³¹ Łączna kwota zawartej umowy wynosiła 7 272 430 zł i dotyczyła także trzech innych zadań, finansowanych z innych źródeł.

³² Uchwała nr XVIII/115/2019 z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie utworzenia Dziennego Domu „Senior+” oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – Dziennym Domu „Senior+” w Węgrowie.

³³ Stanowiący załącznik nr 1 do regulaminu.

³⁴ Stanowiący załącznik nr 2 do regulaminu.

³⁵ Załącznik nr 3 do regulaminu.

³⁶ Odpowiednio załączniki nr 4 i 5 do regulaminu.

Nie określono kwalifikacji pracowników i współpracowników realizujących oferty usług w Dziennym Domu w formie odrębnego dokumentu. Burmistrz wyjaśnił, że pkt IV.2 Programu nie precyzuje formy, w jakiej należy określić kwalifikacje pracowników placówki „Senior+”. W przypadku pracowników Dziennego Domu „Senior+” ich kwalifikacje zostały określone w dokumentach naboru na stanowisko kierownika, opiekuna-animatora oraz terapeuty zajęciowego. Kwalifikacje kierownika Domu wynikają z art. 111a ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku osób zatrudnionych na umowę zlecenie (pielęgniarka czy fizjoterapeutka) to ich kwalifikacje zweryfikowano na podstawie przedłożonych dyplomów uprawniających do wykonywania zawodu.

(akta kontroli t. 2, str. 148-163)

Nie organizowano w 2020 r. dowozu seniorom do Dziennego Domu „Senior+”. Burmistrz wyjaśnił, że brak organizacji dowozu wynikał z braku takiej potrzeby ponieważ wszystkie osoby korzystające z placówki były w stanie same dotrzeć do niej i nikt nie zgłaszał takiej potrzeby.

(akta kontroli t. 2, str. 148)

2.5. Dzienny Dom „Senior+” spełniał minimalne standardy określone w Programie „Senior+”³⁷. Dom znajduje się w centrum Węgrowa. Przy wejściu do budynku umieszczono tablicę z napisem „Dzienny Dom Senior+ w Węgrowie” oraz logo Programu „Senior+”. Wewnątrz budynku znajdowały się pomieszczenia: kotłownia, szatnia dla uczestników i personelu, toaleta personelu, sala komputerowa, toaleta ogólnodostępna, biuro kierownika, sala ogólnodostępna (pełniąca również funkcję sali terapii zajęciowej i pomieszczenia klubowego z biblioteczką i prasą) połączona z pomieszczeniem kuchennym, gabinet zabiegowo-pielęgniarski (pełniący również funkcję gabinetu terapii indywidualnej i poradnictwa w formie pracy socjalnej oraz gabinetu do masażu fizjoterapeutycznego), pomieszczenie do utrzymywania i zwiększania aktywności ruchowej połączone z łazienką. W budynku dostępne było także dodatkowe wyjście oznaczone jako awaryjne. Przy drzwiach wejściowych oraz w pomieszczeniach dla seniorów umieszczono dozownik z płynem dezynfekującym.

Szatnia dla uczestników i dla personelu wyposażona była w ławki oraz indywidualne szafki zamykane na kluczyk. Sala komputerowa wyposażona została w pięć stanowisk komputerowych składających się z: zestawu komputerowego, biurka i krzesła. Ponadto, salę wyposażono także w szafę metalową zamykaną na klucz.

W toalecie (dla uczestników) znajdowało się wc, umywalka z lustrem i dozownikiem mydła, podajnik na ręczniki papierowe. Przy umywalce zawieszono instrukcję prawidłowego mycia rąk. Zarówno przy wc, jak i przy umywalce zamontowane zostały poręcze dla osób niepełnosprawnych oraz systemy przyzywowe.

Dodatkowo, w wc dla personelu umieszczono pralkę oraz deskę do prasowania.

Sala dzienna pełniła również funkcję jadalni i sali terapii zajęciowej wyposażona została w stoły z krzesłami, kanapy, ławę, fotele, półki na artykuły papiernicze,

---

³⁷ Zgodnie z pkt IV.2 Programu, Dzienny Dom powinien posiadać: 1 pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła (lub kanapy i fotele) pełniące funkcję sali spotkań, jadalni; pomieszczenie albo pomieszczenia kuchenne lub aneks kuchenny, wyposażone w sprzęty, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku; 1 pomieszczenie do utrzymania lub zwiększenia aktywności ruchowej lub kinezyterapii wyposażone w podstawowy sprzęt, odpowiedni do potrzeb i sprawności seniorów (np. materace, leżanka, rotory, drabinki, drobny sprzęt do ćwiczeń indywidualnych); pomieszczenie pełniące funkcję szatni dla seniorów i personelu z indywidualnymi szafkami; 1 łazienka wyposażona w 2 toalety (dla kobiet i mężczyzn), umywalkę i prysznic z krzeselkiem, uchwyty pod prysznic; pokój zabiegowo-pielęgniarski.

Ponadto, Dzienny Dom może fakultatywnie posiadać między innymi: 1 pomieszczenie klubowe z biblioteczką i prasą, wyposażone w sprzęt RTV, komputer z dostępem do Internetu, kanapy, fotele; pomieszczenie do odpoczynku z miejscami do leżenia; 1 pomieszczenie do terapii indywidualnej lub poradnictwa rozumianego jako szeroko pojęta praca socjalna; wydzielone miejsce na pralkę i odpowiednio wyposażone miejsce do prasowania.

telewizor z komodą, projektor z ekranem, półkę z książkami (biblioteczkę). Ogólnodostępna sala połączona była z pomieszczeniem kuchennym, wyposażonym w niezbędny sprzęt kuchenny.

W pomieszczeniu do utrzymania i zwiększania aktywności ruchowej znajdował się sprzęt do ćwiczeń (rowerek stacjonarny x2, orbitrek x2, bieżnia, rotory x2, stół do ćwiczeń manualnych), piłki gimnastyczne, materace. Na jednej ścianie zamontowano drabinki. W sali gimnastycznej było wejście do drugiej łazienki, w której zamontowano: prysznic z kotarą, wc z dozownikiem na papier toaletowy, umywalkę z lustrem i dozownikami na mydło i ręczniki papierowe oraz system przyzywowy. Przy umywalce zawieszono instrukcję prawidłowego mycia rąk. W łazience znajdowały się także środki do utrzymania czystości i kosz na odpadki. Łazienka dostosowana była do osób niepełnosprawnych (zamontowane poręcze, krzesło pod prysznic).

Ponadto, w budynku znajdował się gabinet zabiegowo-pielęgniarski wyposażony m.in. w leżankę i stół do masażu. Na ścianach korytarza zamontowane zostały dwa urządzenia służące do szybkiego przywoływania pomocy. Przy obu wyjściach z budynku, na ścianach zamontowany poręcz ułatwiający przejście korytarzem osobom mającym problemy z poruszaniem się.

Na zewnątrz budynku znajdował się ogrodzony teren z zielenią (drzewa, krzewy). Wzdłuż ogrodzonego terenu, przy chodniku umieszczono dwie ławki i kosz na śmieci. Na części terenu znajdowało się także zadaszenie i zamontowane pod nim stoły (2) i ławy (4). Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych oświadczył, że teren ten wykorzystywany jest przez uczestników Dziennego Domu w okresie letnim – odbywają się tu różnego rodzaju zajęcia (w tym terapii zajęciowej) czy i inne spotkania.

W wyniku oględzin pomieszczeń Dziennego Domu „Senior+” w Węgrowie stwierdzono odstępstwa w stosunku do pomieszczeń wykazanych w sprawozdaniu z realizacji zadania za 2019 r. (moduł 1) oraz w ofercie złożonej na dofinansowanie już funkcjonujących miejsc w 2020 r. (moduł 2). W sprawozdaniu za 2019 r. wykazano m.in., że Dom wyposażony został w pomieszczenie klubowe z biblioteczką i prasą, wyposażone w sprzęt RTV podczas gdy w toku oględzin stwierdzono, że pomieszczenie to jest połączone z pomieszczeniem ogólnodostępnym, pełniącym funkcję sali spotkań i jadalni. Ponadto, w sprawozdaniu wykazano, że Dom został wyposażony w jedną łazienkę wyposażoną w dwie toalety (dla kobiet i mężczyzn), podczas gdy w rzeczywistości w Domu znajdują się: jedna toaleta oraz jedna łazienka z jedną toaletą (bez oznaczenia czy dla kobiet czy dla mężczyzn).

Burmistrz wyjaśnił, że Dzienny Dom posiadał pomieszczenie klubowe (biblioteczka z prasą i sprzętem RTV) połączone z salą komputerową. W trakcie użytkowania pomieszczeń okazało się, że wygodniejsze dla użytkowników było korzystanie z biblioteczki w sali ogólnodostępnej, dlatego też dokonano powyższych zmian. W przypadku wykazania dostępnych w placówce toalet, Burmistrz poinformował, mimo że nastąpiła pomyłka pisarska w dokumentacji to w Domu faktycznie znajdowały się łazienka oraz dwie toalety (w tym jedna połączona z łazienką).

(akta kontroli t. 2, str. 164-165, 147)

2.6. Urząd złożył sprawozdanie 29.01.2020 r. tj. w terminie wskazanym w umowie. Łączna kwota środków przeznaczona na realizację zadania a wykazana w sprawozdaniu wyniosła 877 170 zł, w tym 300 000 zł pokryto z dotacji (34,2% łącznych kosztów).

W sprawozdaniu zawarto dane dotyczące utworzonej placówki „Senior+” oraz wskazano koszty realizacji zadania, w tym koszty pokryte z dotacji z budżetu

państwa. Nie wykazano natomiast kosztów dodatkowych, które nie były objęte kosztorysem. Sprawozdanie zostało zatwierdzone przez MUW.

Urząd nie złożył rozliczenia z wykonanej inwestycji w łącznej kwocie 977 203 zł, o którym mowa w § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa³⁸. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 2, str. 148)

Sprawozdanie z trwałości realizacji zadania zostało przekazane po upływie terminu wskazanego w § 5 ust. 5 porozumienia nr 32/MI/2019 z dnia 07.05.2019 r. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 2, str. 248)

W 2020 r. wydatki na funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+” wyniosły łącznie 227 170 zł, w tym 56 606 zł z uzyskanego dofinansowania. W sprawozdaniu z realizacji zadania wykazano kwotę 172 830 zł łącznie z dotacją. Kierownik CPS wyjaśnił, że w sprawozdaniu ujęto tylko te koszty, które zostały wskazane w złożonym przy ofercie kosztorysie, bez kosztów dodatkowych powstałych w trakcie realizacji zadania.

(akta kontroli t. 2, str. 274, 283-323, 421)

Sprawozdanie z realizacji zadania w module 2 zostało złożone przez Urząd w terminie wskazanym w porozumieniu tj. dniu 29.01.2021 r. W dniu 16.02.2021 r. MUW wezwał Urząd do dokonania korekty sprawozdania poprzez m.in. wskazanie prawidłowej kwoty dotacji podlegającej zwrotowi w związku z niższą frekwencją uczestników w poszczególnych miesiącach. Ponadto, wskazano na konieczność wykazania w zestawieniu faktur wyłącznie rachunków związanych z realizacją zadania publicznego. Korekta została dokonana przez Urząd w terminie wskazanym przez MUW. W dniu 11.03.2021 r. ponownie MUW wezwał Urząd do sporządzenia korekty sprawozdania poprzez prawidłowe wykazanie kwoty środków podlegającej zwrotowi w związku z niższą frekwencją uczestników placówki „Senior+”. Urząd nie przedłożył kontrolerowi korekty sprawozdania z realizacji zadania, sporządzonej w marcu 2021 r. Zgodnie z pismem MUW³⁹ sprawozdanie zostało złożone przez Urząd i zatwierdzone przez MUW.

Urząd zwrócił kwotę 33 450 zł, podczas gdy prawidłowa kwota podlegająca zwrotowi wynosiła 28 698 zł. Obowiązek zwrotu dotacji wynikał z § 2 ust. 7 porozumienia, zgodnie z którym jeżeli faktyczna frekwencja w danym miesiącu była niższa o 30% od dofinansowanej liczby miejsc to każde dofinansowane miejsce po zaokrągleniu w dół poniżej wskazanego limitu stanowi koszt niekwalifikowalny i podlega zwrotowi do budżetu państwa⁴⁰. Faktyczne wykorzystanie miejsc w placówce w 2020 r. wynosiło od 1 uczestnika (w miesiącu styczniu) do maksymalnie 15 uczestników (w miesiącu sierpniu i wrześniu). W okresach zawieszenia działalności placówek „Senior+” (kwiecień- maj oraz listopad- grudzień) Urząd był zobowiązany zwrócić całą kwotę dotacji przypadającą na dany miesiąc, mimo iż ponosił wydatki związane z gotowością Domu do wznowienia działalności (np. wynagrodzenie kierownika, media i inne opłaty).

(akta kontroli t. 2, str. 231-282)

---

³⁸ Dz. U. poz. 238.

³⁹ WPS-I.946.7.54.2020.PB z dnia 26.03.2021 r.

⁴⁰ W związku z komunikatem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 5 czerwca 2020 r., w okresie od 12 marca do 31 grudnia 2020 r. faktyczna frekwencja musiała wynieść co najmniej 50%.

Zadania realizowane przez Urząd Miejski w ramach porozumień zawartych z Wojewodą Mazowieckim nie były kontrolowane przez inne organy.

(akta kontroli t. 2, str. 545)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz Miasta Węgrowa nie wnioskował do Wojewody Mazowieckiego o zawarcie aneksu do porozumienia w związku z dodatkowymi kosztami realizacji zadania publicznego, skutkiem czego w sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania wykazano łączny koszt utworzenia placówki „Senior+” na kwotę 877 170 zł a nie kwotę 977 203 zł, zgodnie z prowadzoną wyodrębnioną ewidencją księgową zadania publicznego.

Burmistrz wyjaśnił, że w sprawozdaniu wykazano rodzaje wydatków, które były określone w kosztorysie i objęte dofinansowaniem. Nie wykazano natomiast wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem dokumentacji projektowej⁴¹, wydatków poniesionych na nadzór inwestorski⁴², wydatków związanych z budową przyłącza⁴³ oraz wydatków wynikających z robót dodatkowych i uzupełniających⁴⁴.

Zgodnie z § 2 ust. 2 porozumienia nr 32/MI/2019, zleceniobiorca realizuje zadanie publiczne zgodnie z ofertą, z uwzględnieniem aktualizacji kosztorysu. Zmiany w kosztorysie dotyczącym realizacji zadania wymagają zawarcia aneksu – zgłoszonego nie później niż 30 dni przed dniem zakończenia realizacji zadania. Wydatki na podstawie faktur nr 6/05/2019 (umowa z wykonawcą zawarta w dniu 01.03.2019 r.), nr 0269/T/2019 (umowa zawarta w dniu 04.11.2019 r.), nr 147/2019 (umowa zawarta w dniu 31.07.2019 r.) oraz faktury nr 6/12/U/2019 i 14/12/U/2019 (umowa zawarta w dniu 02.08.2019 r., aneksowana w dniach 15.10.2019 r. oraz 30.11.2019 r.) powstały na co najmniej 30 dni przed końcem realizacji zadania zatem Burmistrz mógł zgłosić do Wojewody Mazowieckiego konieczność zawarcia aneksu.

(akta kontroli t. 2 str. 79-108, 113)

2. Wszystkie dowody księgowe, tj. faktury: 07/11/U/2019 z dnia 18.11.2019 r., 06/12/U/2019 z dnia 17.12.2019 r. i 14/12/U/2019 z dnia 30.12.2019 r., wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania, nie zawierały trwałego opisu zawierającego informacje z jakich środków wydatkowano kwotę oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów lub usług.

Zgodnie z § 5 ust. 3 porozumienia nr 32/MI/2019 zawartego z Wojewodą Mazowieckim, Urząd zobowiązany był do sporządzania na odwrocie każdej faktury trwałego opisu zawierającego informację z jakich środków wydatkowano kwotę oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów czy usług.

Burmistrz wyjaśnił, że brak wskazanego opisu wynika z przeoczenia.

(akta kontroli t. 2 str. 89-105, 113)

3. Urząd nie złożył rozliczenia z inwestycji dofinansowanej z budżetu państwa na łączną kwotę 977 203 zł. Burmistrz wyjaśnił, że zgodnie z pkt VI.11 Programu „Senior+” podmiot otrzymujący dotację zobowiązany jest do jej rozliczenia w sposób wskazany przez wojewodę. Postanowienia zawartego porozumienia nie przewidywały złożenia sprawozdania z wykonanej inwestycji.

⁴¹ Faktura 6/05/2019 na kwotę 34 400 zł.

⁴² Faktura 147/2019 na kwotę 6150 zł.

⁴³ Faktura 0269/T/2019 na kwotę 13 299 zł.

⁴⁴ Na łączną kwotę 46 143 zł.

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie inwestycji, inwestor po zakończeniu i przekazaniu do użytku inwestycji, sporządza w terminie 60 dni od dnia, w którym była uregulowana ostatnia płatność związana z finansowaniem inwestycji, rozliczenie zawierające co najmniej: porównanie rzeczywistych kosztów, podstawowych efektów rzeczowych, okresu realizacji i źródeł finansowania inwestycji z odpowiednimi wielkościami planowanymi przy jej rozpoczęciu oraz określonymi w wyniku zmian dokonanych w okresie realizacji tej inwestycji; analizę i uzasadnienie różnic między wielkościami, o których mowa wyżej; opis ważniejszych działań, które inwestor podjął w celu usunięcia nieprawidłowości występujących w okresie realizacji inwestycji; informację dotyczącą podatku od towarów i usług zapłaconego i zwróconego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług. Zgodnie z ust. 2 § 16, inwestor sporządza rozliczenie zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Obowiązek sporządzenia rozliczenia powstaje niezależnie od innych obowiązków sprawozdawczych, wynikających z zawartego porozumienia. Ostatnia płatność nastąpiła w dniu 31.12.2019 r. Dlatego też rozliczenie dofinansowanej inwestycji powinno być złożone w terminie do 1 marca 2020 r. Opóźnienie w złożeniu rozliczenia na dzień zakończenia kontroli wynosi 425 dni.

(akta kontroli t. 2, str. 148)

4. Sprawozdanie z trwałości realizacji zadania zostało przekazane do MUW w dniu 22.02.2021 r. co stanowi naruszenie § 5 ust. 5 porozumienia nr 32/MI/2019 z dnia 07.05.2019 r.

Zgodnie z § 5 ust. 4 i 5 ww. porozumienia zleceniobiorca zobowiązany jest do wykazania utrzymania trwałości realizacji zadania przez okres co najmniej 3 lat od dnia następującego po zakończeniu realizacji zadania. W związku z tym Urząd zobowiązany jest do przedstawienia Wojewodzie do dnia 30 stycznia każdego roku rocznych sprawozdań z trwałości realizacji zadania. Zatem sprawozdanie z trwałości realizacji zadania powinno być przedłożone w terminie do 30.01.2020 r. Opóźnienie w przekazaniu sprawozdania wyniosło 22 dni.

(akta kontroli t. 2, str. 44, 248)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto Węgrów zrealizowało zadania określone porozumieniami zawartymi z Wojewodą Mazowieckim, dotyczące utworzenia Dziennego Domu „Senior+” w 2019 r. oraz zapewnienia funkcjonowania placówki w 2020 r. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in. niezgłoszenia wniosku o zawarcie aneksu do porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w związku ze zwiększonymi wydatkami na realizację zadania publicznego, niesporządzenia trwałego opisu na dokumentach księgowych, zawierającego informacje z jakich środków wydatkowano kwotę oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconej należności oraz niezłożenia rozliczenia z inwestycji dofinansowanej z budżetu państwa.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przygotowanie projektu uchwały wprowadzającej zmiany w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Węgrowa na lata 2018-2025* poprzez wskazanie ram finansowych, określających maksymalne pułapy środków przeznaczonych na realizację Strategii, wskazanie oczekiwanych

wskaźników realizacji Strategii (docelowych wartości) oraz wskazanie sposobu i terminów sporządzania sprawozdań z realizacji Strategii.

2. Sporządzenie rozliczenia z inwestycji dofinansowanej z budżetu państwa, o którym mowa w § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie inwestycji.
3. Zapewnienie terminowego składania sprawozdań z trwałości realizacji zadania w ramach zawartych porozumień z Wojewodą Mazowieckim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 27 maja 2021 r.

Kontroler
Anna Rżysko
Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

.....
podpis

.....
podpis